

Б. І. Талпе

студ. III курсу

спеціальність «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: к.е.н., доц. Д. О. Гузь

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Реалізація готової продукції завершує операційний цикл діяльності підприємств. В умовах ринкової економіки основною метою діяльності підприємства є отримання прибутку. Тому підприємство має виробляти саме ту продукцію, яка користується попитом на ринку. Головну роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства відіграє система обліку та контролю за виробництвом та реалізацією готової продукції, оскільки вона впливає на фінансовий результат, який є узагальнюючим показником роботи підприємства. Автоматизація обліку виробництва та реалізації готової продукції дозволяє своєчасно забезпечити управлінський персонал підприємства інформацією для оперативного регулювання реалізації продукції, планування майбутньої діяльності, запобігання суб'єктивності у процесі прийняття рішень.

Розгляду питань бухгалтерського обліку виробництва та реалізації готової продукції на підприємстві присвячено наукові роботи таких вчених, як: М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, І. В. Жиглей, М. В. Кужельний, Г. В. Лебедик, В. Г. Линник, В. І. Калініна, Т. П. Карпова, П. В. Круш, Г. О. Партин, В. І. Подвігіна, С. Ф. Покропивний, М. С. Пушкар, П. Т. Саблук, Т. В. Савицька, Б. М. Сердюк, В. М. Чумаченко та ін. [1; 2; 3; 4].

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»,

готова продукція належить до запасів. Готовою продукцією вважаються конкретні вироби, що пройшли всі стадії технологічної обробки на підприємстві, відповідають встановленим стандартам чи технічним умовам, прийняті відділом технічного контролю і здані на склад або безпосередньо замовнику [5].

Готова продукція виступає кінцевим результатом процесу виробництва на підприємстві. Всі елементи виробничого процесу, які перебувають на різних його стадіях утворюють незавершене виробництво [2, с. 55].

Головною умовою правильного ведення бухгалтерського обліку руху продукції за операціями випуску, відвантаження (реалізації), а також забезпечення її збереження на всіх стадіях руху є своєчасне та повне документальне оформлення цих господарських операцій. Готова продукція оприбутковується на склад із виробничих підрозділів на основі таких первинних документів як: накладні, акти, відомості випуску продукції та документів, що засвідчують якість (свідоцтво про якість, сертифікат відповідності державній системі сертифікації) [3, с. 85; 4, с. 77].

Найважливіші вимоги до складання бухгалтерських документів викладені в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [6]. Як показує практика дуже часто на підприємствах порушуються графіки документообігу. Це стає причиною не своєчасної перевірки даних складського обліку і матеріалів бухгалтерського обліку, і як наслідок виявлені розбіжності усуваються із запізненням, тобто облік не сприяє збереженню цінностей та їх раціональному використанню.

Невірний організований документообіг найчастіше може призвести до негативних наслідків на підприємстві таких, як:

- несвоєчасна доставка звітної інформації;
- непрогнозованість маршруту руху змінних і управлінських документів;
- відсутність відповідальних осіб (бухгалтерські документи не закріплені за відповідними співробітниками);
- неможливість прийняття рішення без використання додаткової інформації.

Процес збуту починається з моменту оприбуткування готової продукції, а завершується отриманням коштів від покупця. Тому продукція перебуває в полі зору бухгалтерії протягом усього періоду, поки вона не буде оплачена, але право власності на неї переходить від виробника до покупця після дати відвантаження [1, с. 83].

Ефективність роботи бухгалтера та управління в процесі реалізації готової продукції на підприємстві суттєво підвищується за рахунок автоматизації документообігу та інформаційних технологій, які дають змогу швидко накопичувати відповідні бази даних про наслідки господарської

діяльності та використовувати їх для формування редактування та друку вихідних документів, квартальних піврічних і річних звітів, а також надавати інформаційні послуги відповідним організаціям, ланкам управління щодо ефективності роботи, підвищувати ефективність праці аудиторів, ревізорів.

Загальними реквізитами комп'ютерних бухгалтерських реєстрів є: дата, код проведення, заповнені строки, сума проведення, номер синтетичного рахунка з дебету, його аналітичні рахунки, номер синтетичного рахунка з кредиту, його аналітичні рахунки.

У більшості програмних продуктів передбачається заповнення одного типового документа, наприклад, рахунка-фактури, і на підставі його даних – формування інших документів, наприклад, видаткової накладної, податкової накладної, що прискорює створення документів і економить час.

На даний період часу в Україні існують такі програми для ведення бухгалтерського обліку: «Парус», «Дебет Плюс», «Медіа Сервіс», «Акцент», «Галактика», «Своя технологія», «1С: Бухгалтерія», «Ананас», та інші. Більш доступною та зручною у використанні є програма «1С: Бухгалтерія», оскільки:

- під кожен специфіку виробництва та діяльності підприємства пишеться своя конфігурація;
- відбувається постійне оновлення програми згідно діючих змін у законодавстві щодо будь-яких аспектів діяльності;
- є можливість навчання бухгалтерів та цілодобова підтримка спеціалістів із будь-яких питань бухгалтерського обліку;
- наявна взаємодія із програмами, які створені для подачі податкової, фінансової, статистичної звітності («Медок», «Соната» та інші) [3, с. 76].

Для обліку готової продукції гарним варіантом є програма «Своя технологія», в ній основними функціями є облік всіх продуктів і товарів на складі, аналіз їх продаж, регулювання взаємовідносин між покупцем і постачальником, а всю отриману аналітичну інформацію легко реєструвати, передавати по електронній пошті, завантажувати і т.д.

Наразі якщо у підприємства немає фінансової можливості для використання даних програм, то у банків, наприклад ПАТ КБ «Приватбанк», з'явилася он-лайн-бухгалтерія (дана послуга є безкоштовною, для користувачів відповідного банку).

Перевагами автоматизованої системи обліку перед журнально-ордерною є те, що процес ведення вхідної інформації проводиться тільки один раз і лише частково контролюється програмним забезпеченням, решта процесів – складання реєстрів, звітності тощо – проводиться автоматично. Тим більше, програмне забезпечення дає таку можливість як, перевірка повноти, правильності заповнення реєстрів відповідно до нормативних актів, швидкого виявлення помилок і способів їх вирішення. Таким чином, підвищується

достовірність та оперативність інформації [2, с. 83].

Використання системи електронного документообігу при реалізації готової продукції дає змогу значно прискорити проведення більшості комерційних операцій, скоротити обсяги бухгалтерської макулатури, заощадити час співробітників і зменшити витрати підприємства, пов'язані з укладанням договорів, оформленням платіжних документів, наданням звітності в контролюючі органи, одержанням довідок від різних держустанов, реєстрацією, ліцензуванням тощо.

В результаті дослідження систем бухгалтерського обліку на підприємствах, було виявлено, що хоча більшість підприємств сьогодні і перейшли на автоматизовану систему обліку, проте багатьох керівників не задовольняє рівень автоматизації системи. Фізично та морально застарілі інформаційні системи, різноманітний набір програм не в змозі забезпечити керівників оперативною й достовірною інформацією, яка необхідна для прийняття управлінських рішень. Тому актуальною залишається проблема дослідження можливостей програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку та її реалізації. При вирішенні цієї проблеми, необхідний цілеспрямований вибір програмного забезпечення, який повинен спиратися на системну комплексну оцінку. Система має бути функціональною, завершеною з погляду обліку, універсальною – враховувати специфіку галузевих особливостей підприємства. Також одним із шляхів вирішення даної проблеми може бути використання послуг банків з ведення бухгалтерського обліку он-лайн.

Список використаної літератури

1. Круш П. В., Подвігіна В. І., Сердюк Б. М. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. П. В. Круша, В. І. Подвігіна. Київ : Ельга-Н, 2011. 780 с.
2. Партин Г. О. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики : навч. посіб. Київ : Т-во «Знання», «КОО», 2000. 245 с.
3. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства. Київ : Хвиля Прес, 1995. 269 с.
4. Савицька Т. В. Аналіз господарської діяльності підприємства. Мінськ : ТОВ «Нове видання», 1999. 399 с.
5. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення: 15.03.2020).
6. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 27.02.2020 № 2164-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19> (дата звернення: 18.03.2020).